

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра нейрохірургії
Навчальний рік 2025 - 2026

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

" Загальна медична підготовка"
(нейростоматологія)

Нормативний чи вибірковий компонент: основний Форма

здобуття освіти: очна

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність 221 «Стоматологія»

Освітньо-професійна програма «Стоматологія»

Другого магістерського рівня вищої освіти

Курс IV

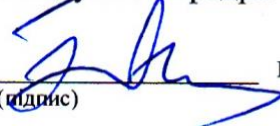
Силабус освітнього компоненту
затверджений на засіданні кафедри
нейрохірургії

Схвалено методичною комісією ХНМУз
проблем професійної підготовки
хірургічного профілю

Протокол від
“30” серпня 2022 року № 1

Протокол від
“31” серпня 2022 року № 1

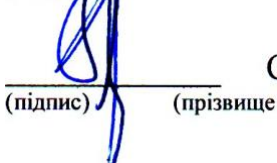
Завідувач кафедри

(підпис)

проф. В.О.Пятикоп
(прізвище та ініціали)

“30” серпня 2022 року

Голова

(підпис)

Сипливий В.О.
(прізвище та ініціали)

“31” серпня 2022 року

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: завідувач кафедри, д. мед. н., професор П'ятикоп В.О.
асистент кафедри, канд. мед. н.   Сергієнко Ю.Г.

1. Дані про викладача, що викладає дисципліну

Прізвище, ім'я по батькові викладача	П'ятикоп Володимир Олександрович
Контактний тел.	+380503035092
E-mail:	pyatikorv@gmail.com
Розклад занять	згідно з розкладом
Консультації	згідно зі стендом

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Кутовой Ігор Олександрович
Контактний тел.	+380503002550
E-mail:	igorkutovoy@gmail.com
Розклад занять	згідно з розкладом
Консультації	згідно зі стендом

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Масалітін Ігор Миколайович
Контактний тел.	+380503003906
E-mail:	Im.masalitin@knmu.edu.ua
Розклад занять	згідно з розкладом
Консультації	згідно зі стендом

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Сергієнко Юлія Генадіївна
Контактний тел.	+380509603676
E-mail:	Yh.serhiienko@gmail.com
Розклад занять	згідно з розкладом
Консультації	згідно зі стендом

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Бабалян Юрій Олександрович
Контактний тел.	+30506549404
E-mail:	Babalyan_y@ukr.net
Розклад занять	згідно з розкладом
Консультації	згідно зі стендом

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Наталія Ігорівна Завгородня
Контактний тел.	+380957173508
E-mail:	Ni.zavgorodnia@knmu.edu.com
Розклад занять	згідно з розкладом
Консультації	згідно зі стендом

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Кравцова Анна Віталіївна
Контактний тел.	+380509478939
E-mail:	Av.kravtsova@knmu.edu.com
Розклад занять	згідно з розкладом
Консультації	згідно зі стендом

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Стогній Артем Володимирович
Контактний тел.	+380506549404
E-mail:	Av.stohnii@knmu.edu.com
Розклад занять	згідно з розкладом
Консультації	згідно зі стендом

Місцезнаходження кафедри: м.Харків, пр.Незалежності 13

ВСТУП

Силабус освітнього компоненту «Загальна медична підготовка»(нейростоматологія) складений відповідно до освітньо-професійної програми(далі ООП) «Стоматологія» та Стандарту вищої освіти України(далі - Стандарт), фахівців другого (освітньо-наукового) рівня, галузі знань – 22 «Охорона здоров'я», спеціальності – 221 «Стоматологія».

Опис освітнього компоненту (анотація) Дисципліна передбачає вивчення нейрохірургії за основними її розділами: «Травматичні ураження нервової системи», «Судинні захворювання головного та спинного мозку», «Пухлини головного та спинного мозку», «Остеохондроз», «Гідроцефалія», «Функціональна та відновна нейрохірургія. Хірургія болю», «Військово-польова хірургія, нейрохірургія» при цьому наголос робиться на вивченні етіології, патогенезу, клініки, діагностики, невідкладного лікування та профілактики основних і найбільш розповсюджених нейрохірургічних захворювань. Значна увага приділяється формуванню у студентів навичок збору анамнезу, проведення обстеження та диференційної діагностики нейрохірургічних захворювань із різноманітним клінічним перебігом та їх ускладненнями, на практиці вивчаються сучасні підходи до діагностики, принципів лікування та профілактики на засадах доказової медицини, а також невідкладні стани в нейрохірургічній практиці. Студенти приймають участь в діагностично-лікувальному процесі амбулаторних, стаціонарних пацієнтів під керівництвом асистентів і доцентів кафедри. Також передбачено ознайомлення з лікувально-профілактичними заходами, які найчастіше застосовуються в нейрохірургічній практиці. Вивчення дисципліни «Нейрохірургія» сприяє формуванню цілісного уявлення про будову та функціонування нервової системи, етіологію та патогенез нейрохірургічних захворювань; поглибленню теоретичної та практичної підготовки, набуттю професійних практичних навичок для самостійної лікарської діяльності.

Предметом вивчення освітнього компоненту є захворювання нервової системи, які потребують хірургічного лікування, що відносяться до компетенції нейрохірургії, особливості їх клінічного перебігу, основні діагностичні та лікувальні маніпуляції, що застосовуються в нейрохірургічній практиці.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

1.1. Метою викладання освітнього компоненту є: забезпечити академічну підготовку з нейрохірургії та підготовку випускників до професійної діяльності лікаря-стоматолога на відповідній первинній посаді шляхом набуття загальних та спеціальних компетентностей, сфера застосування яких щонайменше описується визначеними переліками синдромів та симптомів захворювань, невідкладних станів, фізіологічних станів та захворювань, що потребують особливої тактики ведення пацієнтів; лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій; питань трудової, судової та військової експертизи.

1.2. Основними завданнями вивчення нейрохірургії є:

1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні нейрохірургічні симптоми та синдроми; за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз нейрохірургічного захворювання.

2. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні), пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області з залученням нервової системи для проведення диференційної діагностики захворювань.

3. Визначати остаточний клінічний нейрохірургічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.

4. Встановлювати діагноз невідкладних станів у нейрохірургії за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу.

5. Визначати підхід, план, вид та принцип лікування нейрохірургічного захворювання шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

6. Визначати тактику ведення нейрохірургічного пацієнта при соматичній патології шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

7. Проводити лікування основних нейрохірургічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи

8. Виконувати нейрохірургічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу для різних верств населення та в різних умовах.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє освітній компонент (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами

компетентностей:

інтегральної: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

загальних компетентностей: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. Здатність бути критичним і самокритичним. Здатність працювати в команді. Прагнення до збереження навколишнього середовища. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

спеціальних (фахових) компетентностей: спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани. Спроможність планувати та проводити заходи з профілактики нейрохірургічних. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування нейрохірургічних захворювань. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні нейрохірургічних захворювань. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із нейрохірургічними захворюваннями. Спроможність виконувати медичні та нейрохірургічні маніпуляції. Спроможність проводити лікування основних нейрохірургічних захворювань. Спроможність ведення нормативної медичної документації.

1.3.2. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами освіти наступних програмних результатів навчання:

Курс охоплює основні аспекти підготовки майбутнього лікаря стоматолога у контексті нейрохірургічних захворювань. Згідно з програмою підготовки за освітнім компонентом «Нейрохірургія» здобувач вищої освіти надбає теоретичні знання, методичну підготовку, практичні уміння і навички з наступних напрямів:

1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2).

2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).

3. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження

(лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 5, пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).

4. Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

5. Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу (за списком 4).

6. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.

8. Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання (за списком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

11. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

13. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу (за списком 4).

17. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.

19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 6).

23. Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 4) в умовах обмеженого часу (за списками 6, 7).

1.3.3. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних соціальних навичок (Soft skills):

1. Комунікативність (реалізується через: метод роботи групах та мозковий штурм під час аналізу клінічних кейсів, метод презентації результатів самостійної роботи та їх захисту в групі),

2. Робота в команді (реалізується через: метод роботи групах та мозковий штурм під час аналізу клінічних кейсів),

3. Конфлікт-менеджмент (реалізується через: ділові ігри),

4. Тайм-менеджмент (реалізується через: метод самоорганізації під час аудиторної роботи в групах та самостійної роботи),

5. Лідерські навички (реалізується через: метод презентації результатів самостійної роботи та їх захисту в групі).

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ.

2.1.Опис освітнього компоненту

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика освітнього компоненту	
		денна	
Кількість кредитів 0,75	Напрямок підготовки 22 «Охорона здоров'я» (шифр і назва)	нормативна	
Загальна кількість годин – 22,5	Спеціальність: 221 «Стоматологія» (шифр і назва)	Рік підготовки:	
		4-й	-й
		Семестр	
		7-й,	8-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 7 самостійної роботи студента –15,5	Освітньо-кваліфікаційний другий (магістерський) рівень: ОПП Стоматологія		
		Практичні, семінарські	
		7 год.	
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		15,5 год.	год.
		Індивідуальні завдання: год.	
Вид контролю: залік			

2.2.1. Теми семінарських занять

№з\п	Назва теми	Кількість годин
1.	Трійчастий нерв та ураження системи трійчастого нерва	1
2.	Синдроми ураження лицьового нерва. синдроми ураження язико-глоткового, блукаючого і під'язикового нервів	2
3.	Симптомокомплекси, обумовлені ураженням вегетативного відділу нервової системи.	2
4.	Вегетативні прозопагії й інші нейрогенні захворювання обличчя. Диференційований залік.	2
Всього		7

2.2.3. Самостійна робота

№з\п	Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до практичних занять	12
2	<i>Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять</i>	3,5
4	Підготовка до диференційованого заліку	
Всього		15,2

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1 Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти (ПНД, ЗНД, залік, диф. залік, іспит) здійснюється на підставі «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Харківському національному медичному університеті », затвердженої наказом ХНМУ від 21.08.2021 №181.

Кредити ECTS відображають обсяг навчального навантаження та включають усі види робіт здобувача освіти, передбачених навчальним планом: аудиторну, самостійну, усі види практик, підготовку таскладання атестацій. Один кредит ECTS становить 30 академічних годин.

Поточний контроль (далі – ПК) проводиться науково-педагогічними працівниками на кожному аудиторному занятті (крім лекцій). Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Основна мета поточного контролю - забезпечення зворотного зв'язку між науково-педагогічними працівниками та здобувачами освіти у процесі навчання та забезпечення управління їх навчальною мотивацією. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як науково-педагогічними працівниками – для коригування методів і засобів навчання, так і здобувачами освіти – для планування самостійної роботи. За результатами засвоєння кожної теми заняття виставляється оцінка з використанням 4-бальної системи.

Підсумкове заняття (далі – ПЗ) – це заняття, на якому проводиться оцінювання набутих компетентностей після логічно завершеної частини дисципліни, що складається з сукупності навчальних елементів програми дисципліни. ПЗ проводиться на одному із практичних занять, приймається викладачем академічної групи. ПЗ має включати контроль усіх видів підготовки (теоретичної, практичної, самостійної та інших), передбачених програмою навчальної дисципліни. За ПЗ виставляється оцінка, що є однією з оцінок ПК. Якщо в межах ПЗ за практичні заняття є незадовільні оцінки, то викладач зобов'язаний забезпечити здобувачу освіти можливість відповіді на

додаткові питання з теми цих занять з подальшим виставленням оцінки у “Журнал обліку роботи академічної групи” та АСУ.

Поточна навчальна діяльність (ПНД) - це навчальна діяльність здобувача освіти впродовж семестру, яка контролюється науково-педагогічним працівником, що проводить заняття у групі. ПНД вважається виконаною, якщо здобувач в поточному семестрі відпрацював всі пропущені аудиторні заняття та лекції, а середній бал за всі теми ПК дорівнює 3 балам та вище, в такому разі у відомість виставляється відмітка «відпрацьовано» та вказується середній бал в 4-бальній системі (розраховується автоматично в межах функціоналу електронного журналу АСУ), або «невідпрацьовано», якщо здобувач в поточному семестрі має невідпрацьовані пропущені аудиторні заняття та лекції, або середній бал нижче за 3 бали.

Самостійна робота здобувача (СРЗ) Навчальний матеріал дисципліни, передбачений для засвоєння здобувачем освіти у процесі самостійної роботи, вноситься на підсумковий контроль разом з навчальним матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять.

Загальна навчальна діяльність (ЗНД) - вважається виконаною, якщо здобувач відпрацював всі пропущені аудиторні заняття та лекції, а середній бал за всі теми ПК дорівнює 3-ом балам та вище. Бали за ЗНД для дисциплін з формою контролю «диференційований залік» розраховуються як середнє арифметичне балів ПК за всі теми всіх семестрів, впродовж всього періоду вивчення дисципліни (з точністю до сотих) за таблицею 1 «Перерахунок середньої оцінки за поточний контроль у багатобальну шкалу, автоматично в межах функціоналу електронного журналу АСУ. ЗНД визначається у балах від 70 до 120. ЗНД визначається у балах від 120 до 200, відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ».

Оцінювання індивідуальних завдань здобувача освіти (далі - ІЗЗ) сприяють більш поглибленому вивченню здобувачем освіти теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань. ІЗЗ виконується здобувачем освіти самостійно із одержанням необхідних консультацій з боку науково-педагогічного працівника.

- доповідь реферата здобувача освіти на практичному занятті 0 – 2 бали;
- доповідь з презентацією на практичному занятті 0 – 3 бали,
- доповідь на науково-практичних конференціях кафедри, університету, написання тез, статей 0 – 5 балів;
- участь у Всеукраїнській олімпіаді – 5 – 10 балів

ІЗЗ оцінюються в балах (не більше 10), що додаються до балів, набраних за ЗНД по закінченню вивчення дисципліни, при проведенні «заліку».

Загальна сума балів за ЗНД та ІЗЗ не може перевищувати 200 балів.

Оцінювання дисципліни (далі – ОД) - це підсумковий контроль, що проводиться після засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу з дисципліни на підставі виконання ним певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях, виконання індивідуальних завдань та самостійної роботи. Оцінювання дисципліни проводиться по закінченні вивчення дисципліни у формі «диференційного заліку».

Для дисциплін, формою контролю є «диференційований залік» передбачається що, допуск до ДЗ розраховується у балах ЗНД від 70 до 120 балів. Безпосередньо ДЗ оцінюється від 50 до 80 балів. Оцінка з дисципліни є сума балів за ЗНД, ІЗЗ та ДЗ і складає від 120 до 200 балів.

Здобувачам освіти, які виконали вимоги програм навчальних дисциплін та були допущені до складання підсумкового контролю «диференційованого заліку», але не склали його або не з'явилися виставляється оцінка **Fx**. Здобувачам освіти, які були не допущені до складання «диференційованого заліку», у зв'язку з недостатньою кількістю балів за ЗНД кафедра виставляє у відомість відмітку «не допущено» (оцінка **F**).

Здобувачу освіти, який допущений до складання диференційованого заліку, але не з'явився на його складання, кафедра виставляє у відомість відмітку «не з'явився» (оцінка **Fx**). Декан розглядає причину пропуску диференційованого заліку або іспиту: «поважна» або «неповажна». У разі якщо неявка була «неповажною» декан виставляє відмітку «незадовільно».

Після проведення семестрового контролю для дисципліни, що закінчуються формою контролю «диференційований залік», відповідальний за організацію навчально-методичної роботи на кафедрі або викладач виставляють здобувачу освіти відповідну оцінку за таблицею 3 «Шкала оцінювання у ХНМУ», щододається (додаток 3) у індивідуальний навчальний план здобувача освіти та заповнює відомості успішності з дисципліни, відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ».

Оцінювання поточної та загальної навчальної діяльності (ПНД)

ПНД вважається виконаною, якщо здобувач в поточному семестрі відпрацював всі пропущені аудиторні заняття та лекції, а середній бал за всі теми ПК дорівнює 3 балам та вище, в такому разі у відомість виставляється відмітка «відпрацьовано» та вказується середній бал в 4-бальній системі (розраховується автоматично в межах функціоналу електронного журналу АСУ), або «невідпрацьовано», якщо здобувач в поточному семестрі має невідпрацьовані пропущені аудиторні заняття та лекції, або середній бал нижче за 3 бали.

Підсумковий бал за ПНД у семестрі визначається як середнє арифметичне національних оцінок за кожне заняття та ПК, округлене до 2-х знаків після коми та перераховується у багатобальну шкалу за таблицею 1 відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ». Загальна навчальна діяльність (ЗНД) вважається виконаною, якщо здобувач відпрацював всі пропущені аудиторні заняття та лекції, а середній бал за всі теми ПК дорівнює 3-ом балам та вище. Бали за ЗНД для дисциплін з формою контролю «диференційований залік» розраховуються як середнє арифметичне балів ПК за всі теми всіх семестрів, впродовж всього періоду вивчення дисципліни (з точністю до сотих) за таблицею 1 «Перерахунок середньої оцінки за поточний контроль у багатобальну шкалу, автоматично в межах функціоналу електронного журналу АСУ. ЗНД визначається у балах від 70 до 120. ЗНД визначається у балах від 120 до 200.

Таблиця 1

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються д/з)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	120	3.91-3,94	94
4.95-4,99	119	3.87-3,9	93
4.91-4,94	118	3.83- 3,86	92
4.87-4,9	117	3.79- 3,82	91
4.83-4,86	116	3.74-3,78	90
4.79-4,82	115	3.7- 3,73	89
4.75-4,78	114	3.66- 3,69	88
4.7-4,74	113	3.62- 3,65	87
4.66-4,69	112	3.58-3,61	86
4.62-4,65	111	3.54- 3,57	85
4.58-4,61	110	3.49- 3,53	84
4.54-4,57	109	3.45-3,48	83
4.5-4,53	108	3.41-3,44	82
4.45-4,49	107	3.37-3,4	81
4.41-4,44	106	3.33- 3,36	80
4.37-4,4	105	3.29-3,32	79
4.33-4,36	104	3.25-3,28	78
4.29-4,32	103	3.21-3,24	77
4.25- 4,28	102	3.18-3,2	76
4.2- 4,24	101	3.15- 3,17	75
4.16- 4,19	100	3.13- 3,14	74
4.12- 4,15	99	3.1- 3,12	73
4.08- 4,11	98	3.07- 3,09	72
4.04- 4,07	97	3.04-3,06	71
3.99-4,03	96	3.0-3,03	70
3.95- 3,98	95	Менше 3	Недостатньо

Проведення та оцінювання диференційованого заліку. Для дисциплін, формою контролю є «диференційований залік» передбачається що, допуск до ДЗ розраховується у балах ЗНД від 70 до 120 балів. Безпосередньо ДЗ оцінюється від 50 до 80 балів.

Диференційований залік проводиться викладачем групи, або іншим викладачем кафедри на останньому практичному занятті, перерахунок балів відбувається відповідно таблиці 7, відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ».

Таблиця 7

Оцінювання теоретичних знань та практичних навичок, якщо вони представлені в одному білеті

Кількість питань	«5»	«4»	«3»	Відповідь за білетами, які включають теоретичну та практичну частини дисципліни	За кожну відповідь студент одержує від 10 до 16 балів, що відповідає: «5» - 16 балів; «4» - 13 балів; «3» - 10 балів.
1	16	13	10		
2	16	13	10		
3	16	13	10		
4	16	13	10		
5	16	13	10		
	80	65	50		

Оцінка з освітнього компоненту

Для освітніх компонентів, формою контролю яких є «диференційований залік» передбачається що, допуск до ДЗ розраховується у балах ЗНД від 70 до 120 балів. Безпосередньо ДЗ оцінюється від 50 до 80 балів. Оцінка з дисципліни є сума балів за ЗНД, ІЗЗ та ДЗ і складає від 120 до 200 балів.

Після проведення семестрового контролю для дисципліни, що закінчуються формою контролю «диференційований залік», відповідальний за організацію навчально-методичної роботи на кафедрі або викладач виставляють здобувачу освіти відповідну оцінку за таблицею 3 «Шкала оцінювання у ХНМУ», що додається (додаток 3) у індивідуальний навчальний план здобувача освіти та заповнює відомості успішності з дисципліни, відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ», затвердженої наказом ХНМУ від 21.08.2021 №181.

Таблиця 3

Шкала оцінювання у ХНМУ

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

3.2 Питання до диф. заліку:

1. Що таке нейростоматологія і яка її роль в стоматологічній практиці?
2. Які неврологічні ускладнення можуть виникнути в зв'язку зі стоматологічними втручаннями?
3. Які методи діагностики застосовуються в нейростоматології для виявлення неврологічних проблем?
4. Розкажіть про використання стоматологічних матеріалів та імплантатів з точки зору нейростоматології.
5. Які захворювання та стани відносяться до компетенції нейростоматолога?
6. Як виявляти та лікувати неврологічні симптоми, пов'язані зі стоматологічними проблемами?
7. Які методи лікування використовуються в нейростоматології для поліпшення неврологічного статусу пацієнтів?
8. Які інноваційні технології використовуються в нейростоматології для покращення результатів лікування?
9. Які принципи безпеки та ризику пов'язані зі стоматологічними втручаннями, які можуть впливати на нервову систему?
10. Які методи фізіотерапії та реабілітації використовуються в нейростоматології для підтримки нервової системи?
11. Розкажіть про вплив стресу та емоційного стану на неврологічне здоров'я пацієнтів у стоматологічній практиці.
12. Які методи лікування неврологічних проявів, пов'язаних зі стоматологічними матеріалами, застосовуються в нейростоматології?
13. Розкажіть про взаємозв'язок між нейростоматологією та іншими галузями медицини, такими як неврологія чи психіатрія.
14. Які принципи реабілітації пацієнтів після стоматологічних втручань, що впливають на нервову систему?
15. Розкажіть про використання технік нейромодуляції в нейростоматології та їх роль у лікуванні неврологічних проблем.
16. Які методи лікування використовуються в нейростоматології для усунення нейрогенних болів обличчя?
17. Розкажіть про використання розумних пристроїв та інтернету речей в нейростоматології та їх вплив на нервову систему.
18. Які аспекти естетики та функціональної реабілітації розглядаються в нейростоматології?
19. Розкажіть про методи психологічної підтримки пацієнтів з неврологічними проблемами у стоматологічній практиці.
20. Які методи діагностики та лікування використовуються в нейростоматології для виявлення та усунення скроневих невралгій?
21. Розкажіть про використання віртуальної реальності та штучного інтелекту в нейростоматології та їх роль у покращенні неврологічного стану пацієнтів.
22. Які методи лікування використовуються в нейростоматології для усунення нейрогенних дизестезій?
23. Розкажіть про методи нейростимуляції в нейростоматології та їх вплив на нервову систему.
24. Які особливості лікування неврологічних проблем у дітей у стоматологічній практиці?
25. Розкажіть про вплив хімічних речовин та медикаментів, використовуваних у стоматології, на нервову систему пацієнтів.
26. Які методи лікування використовуються в нейростоматології для усунення парестезій обличчя?
27. Розкажіть про використання телемедицини в нейростоматології та її роль у віддаленому діагностуванні та консультаціях.
28. Які методи реабілітації використовуються в нейростоматології для підтримки нервової системи пацієнтів?

29. Розкажіть про вплив стану зубо-челюстної системи на нервову систему та які методи лікування використовуються для корекції цього впливу.
30. Які перспективи розвитку нейростоматології в майбутньому та як ця галузь може впливати на медицину в цілому?

Перелік практичних навичок, що підлягають перевірці під час проведення підсумкового контролю з нейростоматології.

1. Визначення основних неврологічних симптомів та орофациальних дизфункцій у пацієнтів.
2. Збір анамнезу пацієнтів з неврологічними проблемами, зокрема пов'язаними з обличчям та ротовою порожниною.
3. Оцінка стану нервової системи пацієнтів, включаючи проведення неврологічного обстеження.
4. Визначення проблем з відчуттями та руховою функцією в обличчі та ротовій порожнині.
5. Виявлення нейрогенних болів обличчя та їх диференціація від інших типів болю.
6. Виконання неврологічних тестів для оцінки функціонального стану нервової системи обличчя та ротової порожнини.
7. Планування та виконання стоматологічних процедур з урахуванням неврологічного статусу пацієнтів.
8. Використання стоматологічних матеріалів та інструментів, які мінімізують негативний вплив на нервову систему.
9. Застосування методів нейростимуляції для поліпшення функції нервової системи в обличчі та ротовій порожнині.
10. Виконання процедур з фізіотерапії та реабілітації для покращення неврологічного статусу пацієнтів.
11. Керування неврологічними ускладненнями, що можуть виникнути під час стоматологічних втручань.
12. Визначення індивідуального плану лікування для пацієнтів з неврологічними проблемами, враховуючи їх особливості.
13. Орієнтування в сучасних інноваційних методах лікування неврологічних проблем у стоматології.
14. Розробка і реалізація профілактичних заходів для зменшення ризиків виникнення неврологічних ускладнень під час стоматологічного лікування.
15. Використання ефективного комунікаційного підходу при роботі з пацієнтами з неврологічними проблемами, що забезпечує їх розуміння та співпрацю.

3.3. Індивідуальні завдання (затверджений на засіданні кафедри перелік з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні):

Видами індивідуальної науково-дослідницької роботи здобувачів освіти є підготовка доповідей та презентацій відповідно до тематичного плану модулю, а також участь у роботі наукового студентського гуртка з нейрохірургії.

Інші заохочення

Оцінювання індивідуальних завдань здобувача освіти (далі - ІЗЗ) сприяють більш поглибленому вивченню здобувачем освіти теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань. ІЗЗ виконується здобувачем освіти самостійно із одержанням необхідних консультацій з боку науково-педагогічного працівника.

- доповідь реферата студента на практичному занятті 0 – 2 бали;
- доповідь з презентацією на практичному занятті 0 – 3 бали,
- доповідь на науково-практичних конференціях кафедри, університету, написання

тез, статей 0 – 5 балів;

- участь у Всеукраїнській олімпіаді – 5 – 10 балів

ІЗЗ оцінюються в балах (не більше 10), що додаються до балів, набраних за ЗНД по закінченню вивчення дисципліни, при проведенні «заліку».

Загальна сума балів за ЗНД та ІЗЗ не може перевищувати 200 балів.

3.4. Правила оскарження оцінки

Оскарження отриманої здобувачем вищої освіти оцінки здійснюється згідно

«Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів освіти ХНМУ», затвердженого Наказом ХНМУ від 30.09.2020 №252.

4. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Щоб успішно пройти відповідний курс необхідно регулярно відвідувати практичні заняття; мати теоретичну підготовку до практичних занять згідно тематики; не спізнюватися і не пропускати заняття; виконувати всі необхідні завдання і працювати кожного заняття; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися до кураторів курсу за допомогою з різних питань за тематикою занять і отримувати її, коли Ви її потребуєте.

Здобувачі освіти можуть обговорювати різні завдання, але їх виконання - строго індивідуально. Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття з метою, не пов'язаною з навчальним процесом. Не допускаються запізнення студентів на практичні заняття.

Здобувачі освіти з особливими потребами можуть зустрічатися з науково-педагогічним працівником або попередити його до початку занять, на прохання здобувача освіти це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, контактуйте з науково-педагогічним працівником.

Заохочується участь здобувачів освіти у проведенні наукових досліджень та конференціях за даною тематикою.

Усі здобувачі освіти ХНМУ захищені Положенням про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у Харківському національному медичному університеті, розроблено з метою визначення дієвого механізму врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із дискримінацією та сексуальними домаганнями. Дане Положення розроблено на підставі таких нормативно-правових актів України: Конституція України; Закону України «Про освіту»; Закону України «Про вищу освіту»; Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»; Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»; Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод; Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти; Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Загальна рекомендація № 25 до параграфу 1 статті 4 Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Зауваження загального порядку № 16 (2005) «Рівне для чоловіків та жінок право користування економічними, соціальними і культурними правами» (стаття 3 Міжнародного пакту економічних, соціальних і культурних прав; Комітет з економічних, соціальних та культурних прав ООН); Рекомендації щодо виховання в дусі міжнародного взаєморозуміння,

співробітництва і миру та виховання в дусі поваги до прав людини і основних свобод (ЮНЕСКО); Концепція Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та

можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року. Харківський національний медичний університет забезпечує навчання та роботу, що є вільними від дискримінації, сексуальних домагань, залякувань чи експлуатації. Університет визнає важливість конфіденційності. Всі особи, відповідальні за здійснення цієї політики (співробітники/-ці деканатів, факультетів, інститутів та Центру гендерної освіти, члени студентського самоврядування та етичного комітету, проректор з науково-педагогічної роботи), дотримуються конфіденційності щодо осіб, які повідомляють або яких звинувачують у дискримінації або сексуальних домаганнях (за виключенням ситуацій, коли законодавство вимагає розголошення інформації та/або коли розкриття обставин Університетом необхідне для захисту безпеки інших).

ХНМУ створює простір рівних можливостей, вільний від дискримінації будь-якого національного, расового чи етнічного походження, статі, віку, інвалідності, релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, або сімейного стану. Всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються здобувачам/-кам освіти або співробітникам/-цям університету, розповсюджуються на всіх без винятку за умови належної кваліфікації. Антидискримінаційна політика та політика протидії сексуальним домаганням ХНМУ підтверджується Кодексом корпоративної етики та Статутом ХНМУ.

Поведінка в аудиторії

Здобувачам освіти важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять

- дозволяється:

залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом науково-педагогічного працівника;

пити безалкогольні напої;

фотографувати слайди презентацій;

брати активну участь у ході заняття).

- заборонено:

їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);

палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;

нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;

грати в азартні ігри;

наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);

галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Кафедра нейрохірургії підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувачів освіти очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

Охорона праці

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен здобувач вищої освіти має знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

6. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бобир В.М., Столетов В.В. Нейростоматологія: Навч. посібник. Київ: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2015. ISBN 978-966-2774-11-7.
2. Камінський В.І., Клименко І.І., Григоренко В.П. Нейростоматологія: Підручник. Київ: Видавництво "Українська медична література", 2017. ISBN 978-617-655-198-6.
3. Лапик О.Б. Діагностика та лікування стоматогенної невралгії. Київ: Видавництво "Вітал-Дент", 2016. ISBN 978-966-8472-07-1.
4. Патики В.П., Васильків Ю.М., Маруніч І.В. Основи нейростоматології: Практичний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. ISBN 978-617-607-381-4.
5. Ковальчук В.І., Дубенська О.М. Основи нейростоматології: Підручник. Тернопіль: ТНМУ, 2016. ISBN 978-966-97315-4-0.
6. Корж Н.А., Лисак М.В., Клименко В.М. Нейростоматологія: Навчальний посібник. Харків: Видавництво "Основа", 2015. ISBN 978-617-00-2079-3.
7. Кучерявий В.О. Основи нейростоматології: Навчальний посібник. Одеса: Видавничий будинок "Гельветика", 2019. ISBN 978-617-7788-73-1.
8. Лобода В.О., Семеніхіна Л.В., Масько І.А. Нейростоматологія: Практичний посібник. Запоріжжя: ЗДМУ, 2017. ISBN 978-617-7084-26-3.
9. Козловський О.Є., Хоменко М.Г., Каленич О.М. Нейростоматологія: Підручник. Івано-Франківськ: Видавництво Прикарпатського національного університету, 2016. ISBN 978-966-485-209-0.
10. Лопушанський В.І., Приступа Р.Г., Зорян О.В. Нейростоматологія: Навчальний посібник. Вінниця: Видавництво "Нова книга", 2018. ISBN 978-617-7538-12-0.
11. Денисюк О.С. Нейростоматологія: Підручник. Херсон: Видавництво "Гельветика", 2019. ISBN 978-617-7788-94-6.
12. Григор'єва Л.А., Швед А.М., Кононенко О.В. Нейростоматологія: Підручник. Дніпро: Видавництво "Борисфен", 2017. ISBN 978-617-7548-63-2.
13. Васильків Ю.М., Каленич О.М. Нейростоматологія: Підручник. Луцьк: Видавництво "Волинь", 2015. ISBN 978-966-331-413-8.
14. Жабенко В.О., Семеніхіна Л.В., Гребінюк О.О. Нейростоматологія: Підручник. Житомир: Видавничо-поліграфічний центр "Рута", 2016. ISBN 978-966-2337-01-2.
15. Кучерявий В.О., Сторчева Т.В., Гриценко О.В. Нейростоматологія: Підручник. Київ: Видавничий дім "Альміра", 2017. ISBN 978-617-629-334-1.
16. Корж Н.А., Лобода В.О., Клименко В.М. Нейростоматологія: Практичний посібник. Львів: Видавництво "Прем'єр-Паблішинг", 2018. ISBN 978-617-7267-26-1.
17. Стельмах М.О., Хоменко В.С., Богдан В.П. Нейростоматологія: Підручник. Київ: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2017. ISBN 978-966-2774-58-2.
18. Масько І.А., Гриценко О.В., Кононенко О.В. Нейростоматологія: Практичний посібник. Київ: Видавництво "Шановна книга", 2016. ISBN 978-617-7089-47-6.
19. Коломієць В.О., Волков В.М., Бублик О.О. Нейростоматологія: Підручник. Харків: Видавництво Харківської медичної академії післядипломної освіти, 2018. ISBN 978-617-7551-10-5.
20. Рудик М.В., Стеценко В.С., Бойченко А.М. Нейростоматологія: Підручник. Одеса: Видавництво "Астропринт", 2019. ISBN 978-617-7064-48-1.
21. Jensen OT, ред. The Surgical Correction of Dentofacial Deformities. Williams & Wilkins; 1994. ISBN 978-081211-209-0.
22. Melsen B, ред. Biological Mechanisms of Tooth Movement. CRC Press; 1999. ISBN 978-084932-576-

- 4.
23. Bell WH, ред. Modern Practice in Orthognathic and Reconstructive Surgery. W.B. Saunders Company; 1992. ISBN 978-072164-014-7.
24. Gianelly AA, ред. Treatment of Dentofacial Deformities: Integration of Orthodontic and Surgical Treatment. Quintessence Publishing Co., Inc.; 1998. ISBN 978-086715-215-1.
25. Nanda R, ред. Biomechanics in Clinical Orthodontics. W.B. Saunders Company; 1997. ISBN 978-072167-755-6.
26. Proffit WR, Fields HW Jr, Sarver DM. Contemporary Orthodontics. 6th ed. Mosby; 2018. ISBN 978-032-354387-3.
27. Cope JB. Management of Complications in Oral and Maxillofacial Surgery. Wiley-Blackwell; 2012. ISBN 978-081380-470-8.
28. Fonseca RJ, Walker RV, Barber HD, Powers MP. Oral and Maxillofacial Trauma. 4th ed. Saunders; 2012. ISBN 978-141605-6-139.
29. Kaban LB, Troulis MJ, eds. Pediatric Oral and Maxillofacial Surgery. Saunders; 2004. ISBN 978-072168-092-1.
30. Turvey TA, Vig KWJ, Fonseca RJ. Oral and Maxillofacial Surgery: Surgical Pathology, Volume 5. Saunders; 2003. ISBN 978-072168-669-5.
31. Bishara SE. Textbook of Orthodontics. Saunders; 2000. ISBN 978-072167-975-8.
32. DeLuke DM, Goldstein JA. Orthognathic Surgery: Principles, Planning and Practice. Wiley-Blackwell; 2017. ISBN 978-111-864-824-4.
33. Katsaros C, Eliades T, Eliades G. Orthodontic Materials: Scientific and Clinical Aspects. Thieme; 2013. ISBN 978-313-157831-4.
34. Krishnan V. Orthodontics: Principles and Practice. Wiley-Blackwell; 2011. ISBN 978-144-433-923-5.
35. Proffit WR, White RP, Sarver DM. Contemporary Treatment of Dentofacial Deformity. Elsevier/Mosby; 2013. ISBN 978-032-308-251-7.
36. Shillingburg HT Jr, Hobo S, Whitsett LD, Jacobi R, Brackett SE. Fundamentals of Fixed Prosthodontics. 4th ed. Quintessence; 2012. ISBN 978-086715-475-9.
37. Bartzela TN, Maltha JC, Melsen B, ред. Cleft Lip and Palate: Diagnosis and Management. Wiley-Blackwell; 2013.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Сторінка кафедри на офіційному сайті університету:
http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=218%3A2011-05-18-13-03-01&catid=7%3A2011-05-05-09-09-08&Itemid=27&lang=uk
2. Сторінка кафедри у соціальній мережі: <https://www.facebook.com/neurokhnmu>
3. Сайт кафедри: http://neurohirurg.umi.ru/kollektiv/kollektiv_kafedry_nejrohirurgii/
4. Сторінка кафедри з курсом в Moodle <http://31.128.79.157:8083/course/view.php?id=395>
5. Сторінка кафедри з курсом в Moodle <http://31.128.79.157:8083/enrol/index.php?id=2324>
6. Сторінка кафедри з курсом в Moodle <http://31.128.79.157:8083/course/view.php?id=418>